

Examensarbete 15 hp

Musiklärarexamen

2008

Robin Brokvist & Christer Ferm

**Musikskoleelevers instrumentval
– föräldrarnas påverkan?**

Handledare: Ronny Lindeborg

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Bakgrund	2
Inledning.....	4
Musikskola/Kulturskola.....	4
Instrumentval	5
Jönköping, Västerås och Sundsvall.....	5
Härryda, Kungälv och Gislaved.....	5
Stockholm och Nacka.....	6
Syfte	6
Metod	6
Undersökning och Resultat.....	7
Analys och Tolkning.....	9
Diskussion	21
Referenser	24
Litteratur	24
Bilagor	25
Bilaga 1	25
Bilaga 2.....	26
Bilaga 3.....	28
Bilaga 4.....	30

Sammanfattning

Detta arbete kom till för att vi var nyfikna på hur stor del föräldrar till musik- och kulturskoleelever har i barnens instrumentval. Under vår praktik i musik- och kulturskolan tyckte vi oss se att elevfördelningen mellan instrumenten inte såg ut som när vi själva gick i musikskolan. Vi funderade över vilka olika orsaker som kan ligga till grund för att vissa instrument ökar i popularitet medan andra minskar drastiskt. Vilka faktorer påverkar barnens val av instrument?

Vi gjorde 61 enkätintervjuer med föräldrar till elever på fyra olika musikskoleenheter i Stockholmsområdet. Sedan analyserade vi resultatet från vår undersökning utifrån följande instrumentgrupper: piano, stråk, träblås, brass, slagverk och gitarr. Vi såg i svaren på våra frågor att sammanlagt 16 föräldrar föreslagit instrumentet som barnet spelar. De föräldrar som sa att de inte föreslagit instrumentet var 44st. Omräknat i procent blev det 27 procent som föreslog instrumentet mot 73 procent som inte föreslog det.

Hälften av pianoeleverna hade föräldrar som föreslagit instrumentet. I slagverksgruppen hade ingen förälder föreslagit. Svaren på frågan om föräldern föreslagit instrumentet, ställde vi mot svar på de andra frågorna i vår intervju. Då såg vi bl.a. att i gruppen med föräldrar som föreslagit instrument, var det betydligt fler av föräldrarna som spelade samma instrument som barnet. Det var också procentuellt sett fler som hade instrumentet hemma innan barnet började spela. Ett generellt drag hos alla tillfrågade var att många av barnen hade någon i sin närhet som spelade samma instrument.

Sedan undersökte vi de uppgifter vi fått, både från litteraturen vi läst och från vår egen undersökning. Vi diskuterade orsaker till att piano verkar vara ett instrument som många föräldrar föreslår för sina barn, faktorer som påverkar föräldrar att föreslå ett visst instrument, och faktorer som påverkar ett barns instrumentval över huvud taget. Där utgick vi från Susan Hallams punkter som vi tog upp i inledningen: bekvämlighet och tillgänglighet, kön, föräldrar, skola/musikskola, vänner, intressen och entusiasm.

Avslutningsvis funderade vi över musikskolornas sätt att rekrytera nya elever. Bör de utveckla prova-på-dagarna? Ska musikskolan styra eleverna till en större spridning av instrument i instrumentvalet? Vad leder detta i så fall till? Dessa och ytterligare frågor lämnade vi för vidare forskning.

Bakgrund

När vi själva började spela i kommunala musikskolan på 1980-talet, var det nog mest tillfälligheter som avgjorde valet av instrument. Uppvuxen i ett frikyrkligt sammanhang på västkusten, fick Robin tidigt börja sjunga i barnkören och vara med på strängmusikövningar och musikfyllda Gudstjänster. Någon gång i början av åttiotalet kom ”Pär” med i kyrkan. Med honom kom också hans trumset, vilket väckte både skräck och förtjusning i församlingen. I Robins fall var förtjusningen enorm så till den grad att han och hans kompis slogs om vem som skulle pröva Pärs trummor först. Robins förstående föräldrar lät honom anmäla sig till kommunala musikskolan, där förstahandsvalet var trumset och andrahandsvalet, på blanketten, var saxofon.

Robin fick sitt förstahandsval och började ta trumlektioner. Detta ledde honom till en plats i musikskolans blåsorkester och i stadsmusikkåren. Hans största musikaliska engagemang fanns dock i kyrkan, där han blev trummis i församlingens ungdomskör och strängmusik. Så småningom startade han tillsammans med några vänner även egna rockband. Efter avslutat musikgymnasium i Uddevalla flyttade Robin till Stockholm för att gå på folkhögskola.

Christer började sin musikaliska bana i hemmet, där det bl.a. fanns ett piano. Hans pappa visade honom några enkla melodier men för det mesta var det Christer själv som satt och klinkade. Så kom det i brevlådan ett kassetband från Missionskyrkan, med en inbjudan om att lära sig spela brassinstrument. Christer nappade och spelade under ett par år kornett i ”*minibrasset*”. Under tiden hade intresset för piano växt och Christer hade börjat ta pianolektioner i musikskolan. Detta fortsatte han med under resten av grundskolan och gymnasiet. Efter att ha gjort lumpen, jobbat något år och varit ute och rest i sju månader sökte Christer till musiklinjen på Brommaskolan, en folkhögskola i Stockholm.

Där gick vi båda, Robin och Christer, under två år. Senare hamnade vi också i samma klass på Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, där vi läste till klasslärare i musik för grundskola och gymnasium. Inom utbildningen kunde man även söka och läsa ett metodiktillval på ett instrument, vilket vi båda gjorde. Genom detta fick vi förutom klasslärarbehörighet även behörighet att jobba som instrumentallärare t.ex. i en musikskola.

Något vi själva funderat över, bl.a. under vår praktik i kultur- och musikskola, är att elevfördelningen mellan instrumenten idag tycks se ut på ett helt annat sätt jämfört med när vi själva var elever. Beror vår känsla på felaktiga observationer eller finns det en substans i detta påstående? Vilken betydelse har det att vi befinner oss i Stockholm och inte i Uddevalla och Herrljunga där vi själva var elever? Våra erfarenheter från praktik och från vänner som jobbar inom musikskola, är dock att vissa instrumentgrupper minskat i popularitet på vissa platser.

Detta har väckt många tankar hos oss och vi har ställt oss ett antal frågor. Vad beror förändringen i så fall på? Har andra instrument ökat i popularitet? Hur gör musikskolan för att marknadsföra sina olika instrumentgrupper? Vilket ansvar har musikskolan för hur musiksverige kommer att se ut i framtiden? Vi har valt att undersöka en för oss intressant faktor i det hela. Hur stor del har föräldrarna i barnens val av instrument? Är föräldrarna mer positiva till vissa instrument och ”styr” de i så fall sina barn att välja just det? Vad får detta för konsekvenser?

De allra flesta av våra studiekamrater, från både folkhögskola och musikhögskola, har ett förflutet i musikskolan. Om man utifrån det tänker vidare på hur högre musikutbildningar, och i förlängningen kulturlivet i stort, kommer att te sig när dagens musikskoleelever växer upp inser man ju snart att vissa instrument så småningom kommer att få kämpa för sin överlevnad. Vad händer om musikhögskolorna inte får några sökande på t.ex. träblås. Och vad gör en symfoniorkester när en oboist går i pension och det inte finns någon kompetent att tillsätta? Gäller detta bara Sverige? Hur ser det ut globalt?

Inledning

Musikskola/Kulturskola

De kommunala musikskolorna i Sverige började uppstå efter andra världskriget, då politiker m.fl. ville försöka skapa en meningsfull fritid för ungdomar. Man ville ha ett bättre alternativ till populärmusiken och ”dansbaneeländet”. De unga skulle fostras bort från lågkulturen in i den västerländska konstmusiken. (Lilliedahl, 2007, s.9-10)

Idag är Musik- och Kulturskolorna utbredda över hela Sverige. Under åren 2004–2006 var det endast åtta av Sveriges 290 kommuner som inte hade musik- eller kulturskola på kommunal bas. (Lilliedahl, 2007, s.7) Ideologin bakom verksamheten har gått från att vara en institution för kulturell fostran inom konstmusikens ramar, till att finnas för, och förändras efter elevernas önskemål t.ex. när det gäller val av repertoar.

Kulturskolor finns numera spridda över hela landet. I många fall är det den f.d. kommunala musikskolan på orten som har breddats med ett eller flera ämnen som bild och form, teater och/eller dans och därför bytt namn (Lilliedahl, 2007, s.7) Enligt Dag Krafft, kanslichef på Sveriges Musik och Kulturskoleråd (SMoK), finns det inga formella kriterier för att få kalla sig kulturskola. Det är dock många som följer SMoK:s rekommendation att minst tre olika ämnen, t.ex. musik, dans, drama/teater, ska finnas representerade för att få benämna sig Kulturskola.

Musikskolorna är fler än kulturskolorna men varje år transformeras allt fler musikskolor om till kulturskolor. (SMoK, 2002) Enskild instrumentalundervisning är på de flesta håll fortfarande stommen i verksamheten, såsom den var i musikskolans begynnelse. (Lilliedahl, 2007, s.7) När vi här efter använder benämningen musikskola, menar vi kommunala musik- och kulturskolor.

Enligt statistik från SMoK där alla elever i Sveriges musik- och kulturskolor är sammanräknade, har elevantalet i instrumentalundervisningen minskat drastiskt under 1990-talet. Främst märks detta på de traditionella orkesterinstrumenten och detta till förmån för en ökning på t.ex. elgitarr, elbas och slagverk. Träblåseleverna har minskat i antal med 38 procent under perioden 1987–2001. Enbart klarinetteleverna minskade med 55 procent. (SMoK, 2002, s.57) Ska eller vill man göra något åt detta? Kan man göra något åt det?

Instrumentval

Faktorer som ofta påverkar instrumentvalet för ett barn kan enligt Susan Hallam sammanfattas i följande punkter, översatta från engelska av oss själva:

- **Bekvämlighet och tillgänglighet:** Geografisk närhet till lärare, ekonomiska förutsättningar och storlek på instrument.
- **Kön:** Vissa instrument väljs oftare av flickor och andra av pojkar.
- **Föräldrar:** Kan av olika orsaker ha bestämda åsikter om barnets val av instrument.
- **Skola/Musikskola:** Dessa instanser kan ha önskemål om, och försöka styra elevens instrumentval, för att anpassa det till orkesterverksamhet och dylikt.
- **Vänner:** Barn kan påverkas av kompisar att välja eller inte välja ett visst instrument.
- **Intressen och entusiasm:** Barn kan komma i kontakt med instrumentet via tv, radio, konserter eller inspelningar och bli inspirerade till att spela.

(Hallam, 1998, s.17-18)

Jönköping, Västerås och Sundsvall

I en enkät, gjord av SMoK, med 844 elever i Jönköping, Västerås och Sundsvall har bl.a. frågor om elevens instrumentval ställts. Det har då framkommit att valet av instrument till stor del beror på elevens ålder. För barn är det oftast föräldrar/familj som påverkar, medan tonåringar i större grad påverkas av idoler och andra musikaliska förebilder. (SMoK, 2002, s 28)

Andra viktiga faktorer för instrumentvalet var enligt enkäten gruppträck från kompisar, tradition, både i hemmet och i ett kulturellt eller religiöst sammanhang, och tillgång till instrumentet hemma. Det ges också exempel där eleven börjat spela ”av egen kraft” (SMoK, 2002, s.30) och då har ofta känslan för ett visst instrument kommit av den musik som eleven gillat att lyssna på.

Härryda, Kungälv och Gislaved

Eskil Björnegård, dåvarande ledaren för musikskolan i Härryda kommun, berättar i en uppsats av Gaal, Keczan, Lorentzon och Samuelsson år 1982, om musikskolans sätt att styra elevernas instrumentval. Han säger att man styr instrumentvalen hårt bl.a. med syfte att gynna ensembleinstrument. Detta gör man genom att låta en del elever börja på ett instrument för att sedan lotsa dem vidare till ett annat instrument i samma instrumentgrupp. (Gaal, Keczan, Lorentzon och Samuelsson, 1982, s.11) Är detta att instrumentvalen i praktiken styrs från musikskolan ett utbrett tillvägagångssätt i

Sveriges musikskolor? Är det i så fall bra? Om detta förfarande är sällsynt – är det då något att ta efter?

Elever från Härryda, Kungälv och Gislaved har intervjuats med syftet att få reda på orsakerna till att barn slutar i musikskolan. En av frågorna i intervjun handlade om vem som bestämt elevens instrumentval. Cirka 87 procent (68 av 78) av de tillfrågade eleverna menar att de själva valt sitt instrument, 9 procent (7 av 78) har gjort sitt val tillsammans med någon förälder eller någon annan, och i 4 procent av fallen (3 av 78) har föräldrarna valt åt eleven. (Gaal, Keczan, Lorentzon och Samuelsson, 1982, s.14) I undersökningen kommer det också fram att musicerande föräldrar och syskon har betydelse för att elever fortsätter i musikskolan. Kanske har detta även betydelse för att elever ska börja spela, och möjligen också för vilket instrument de då väljer.

I den del av undersökningen som gjordes på f.d. pianoelever i Kungälv svarar fyra elever av nio att de själva valde piano, medan fyra menar att föräldrarna bestämde det. (Gaal, Keczan, Lorentzon och Samuelsson, 1982, s.41) Några slutsatser kan ju inte dras av detta p.g.a. det lilla antalet intervjuade, men man kan ändå undra om detta faktum pekar mot att vissa instrument är mer sammankopplade med föräldrars påverkan på instrumentvalet?

Stockholm och Nacka

Enligt Jessica Carlén, enhetsassistent på Stockholms kulturskola, får barnen generellt börja spela instrument när de går i klass tre, eller det år barnet fyller nio år. I Nacka musikskola erbjuds det, enligt bitr. rektor Agneta Klingberg, instrumentalundervisning från sju års ålder. Ofta föregås detta av instrumentdemonstrationer och/eller skolkonserter i barnets skola under skoltid, samt ”prova-på-kvällar” dit barnen välkomnas med sina föräldrar för att träffa instrumentallärare och prova på olika instrument.

Hur barnen i Stockholm och Nacka egentligen kommer fram till vilket instrument de ska spela är vad vi vet än så länge utforskat. Hur stor del har föräldrarna i detta? Därav denna uppsats.

Syfte

Vårt syfte med detta arbete är att få en bild av vilken roll föräldrar till barn i kultur- och musikskolan i Stockholmsområdet har vid barnets val av instrument.

Metod

Vi intervjuar föräldrar till elever som börjat spelat innan 12 års ålder, på fyra olika platser. Tre olika enheter av Stockholms kulturskola samt i Nacka musikskola. Intervjun är utformad som en enkät med 16 frågor (bilaga 1), där föräldern svarar muntligt och vi skriver ner svaren. Beräknad tid per intervju är 5-10 minuter.

Undersökning och Resultat

Vi gjorde 61 enkätintervjuer med föräldrar till barn i kultur- och musikskolan, där barnet börjat spela innan tolv års ålder. Intervjuerna gjordes på fyra olika ställen i Stockholmsområdet. Sexton av intervjuerna utfördes på plats i kulturskolan vid Brommaplan och tretton i kulturskolan på Kungsholmen. Samtliga intervjuer från kulturskolan i Högdalen och Nacka musikskola gjordes via telefon, sexton vardera. Vårt mål var att uppnå cirka femton enkätintervjuer per skola/enhet.

Intervjuerna i Bromma och på Kungsholmen gjordes under reguljär undervisningstid på eftermiddagarna när föräldrar satt och väntade i korridorer och uppehållsrum. Kontakten togs genom en direkt förfrågan till föräldern om denne kunde tänka sig att svara på några enkätfrågor. I Högdalen kom några kontaktuppgifter på föräldrarna från en frivilliglista som lagts ut i väntrummet angående medverkan i vår undersökning, men eftersom för få föräldrar (nio stycken) skrev på listan fick vi hjälp av lärare att samla ihop resterande namn.

I Nacka musikskola tog vi kontakt med en god vän till oss som är cellolärare. Hon hjälpte oss genom att maila till sina kollegor med en undran om de i sin tur kunde fråga föräldrar om de ville ställa upp på en intervju. Vi fick elva svar, vilket inte var tillräckligt. Därför tog vi direktkontakt med ett antal lärare vilket gav resultat.

Av de tillfrågade föräldrarna både i Stockholm och Nacka, tackade alla ja till att medverka i undersökningen. Instrumentfördelningen bland barnen till de intervjuade föräldrarna presenteras i följande tabell.

(Tabell 1 Fördelning på instrument)

Piano	16
Fiol	13
Tvärflöjt	9
Trummor	5
Gitarr	4
Cello	4
Saxofon	2
Trumpet	2
Valthorn	2
Sång	1
Blockflöjt	1
Kornett	1
Oboe	1
Totalt	61

En övergripande bild av sammanställningen finns i bilaga 2.

Intervjuerna med föräldrarna varade fem till tio minuter. Det var alltså inte frågan om några djupintervjuer, och några vidare diskussioner hanns inte heller med. Däremot har vi i vissa fall fått med övrig information som i sin helhet redovisas i bilaga 3. Föräldrar har svarat på enkätfrågorna i nummerordning, men ibland har samtal förts på ett friare sätt där frågorna inkluderats efterhand och inte nödvändigtvis i nummerordning.

Frågan om barnets ålder tolkades med rätta som en fråga om barnets nuvarande ålder, medan vi egentligen ville veta vid vilken ålder instrumentvalet ägde rum. Vi skulle ha behövt förtydliga frågan eller haft en följdfråga om vid vilken ålder barnet började spela i musikskolan för att vi skulle kunna använda den i ett analyserande sammanhang. I vår analys har frågan därför uteslutits. Då vi anar att det kan vara skillnad på föräldrars inflytande på barnets instrumentval om de väljer före eller efter tolv års ålder, ville vi koncentrera oss på en av dessa åldersgrupper. Valet föll på den yngsta gruppen eftersom det är i denna ålder de flesta barn börjar spela. Efter några utförda intervjuer tog vi ingen hänsyn till åldern utan förvissade oss om att barnet börjat spela innan tolv års ålder.

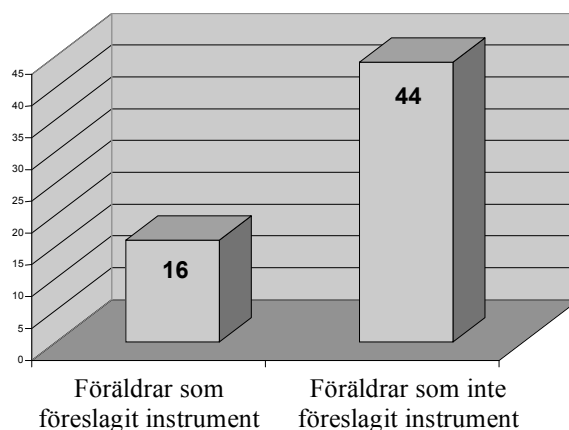
På frågan: "Kan någon av er föräldrar spela på instrumentet?" har vi lagt en lägsta nivå där man kan få ton i instrumentet, spela en enkel melodi, ta ett grepp etc. Inte nödvändigtvis själv ha tagit lektioner. På frågan: "Fastnade barnet för instrumentet på musikskolans prova-på-dag?" har även instrumentdemonstrationer i klassen inkluderats. På frågan: "Fastnade barnet för läraren på musikskolans prova-på-dag?" har det även inkluderats om eleven i något sammanhang fastnade för läraren innan prova-på-dagen.

Vår huvudfråga i intervjun är, som vi ser det, den om föräldern föreslagit instrumentet. Som en motpol står den fråga där vi vill veta om barnet själv kommit på vilket instrument han eller hon vill spela. I den fråga där det lämnats utrymme för övrig information har vi fått ytterligare intressant material att analysera och diskutera.

Analys och Tolkning

”Har någon av er föräldrar föreslagit instrumentet?”

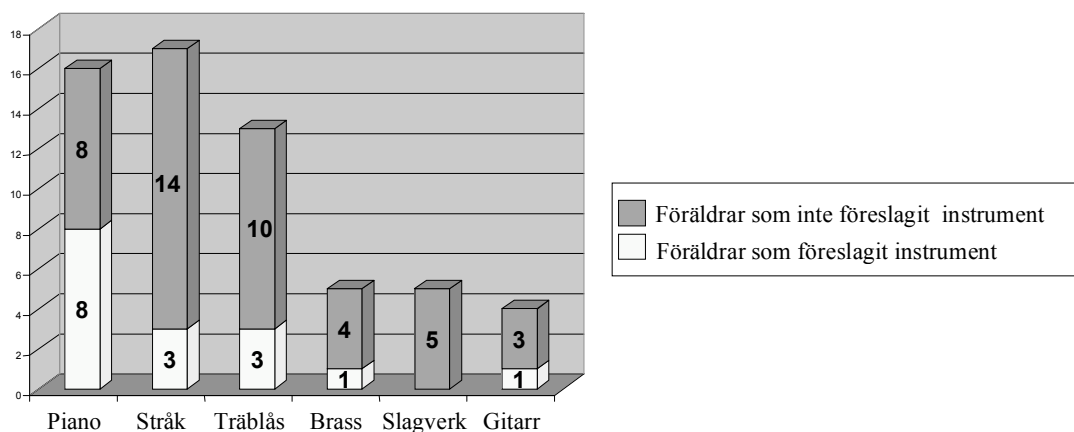
Vi börjar med att analysera ovanstående fråga som är vår huvudfråga. För att tydliggöra analys och tolkning har vi valt att dela upp föräldrarna i grupper om de som föreslagit instrumentet och de som inte föreslagit instrumentet. Siffrorna i diagrammen motsvarar antalet svarande föräldrar i respektive grupp.

(Figur 1, fördelning av vem som föreslagit instrument)

För att få relevans i siffrorna krävs att vi ställer dessa mot svar vi har fått på andra frågor. På de flesta instrument har vi så få intervjuade föräldrar att det knappast går att göra en rättvis analys av svaren. Vi kan t.ex. inte med en enda intervju av förälder till en kornettelev utgå från att inga andra föräldrar till kornettelever har föreslagit instrumentet för sina barn. För att få större siffror att dra slutsatser av har vi grupperat instrumenten i följande instrumentgrupper, där vi tagit bort sångeleven som vi inte tycker har någon tillhörighet i de grupper som finns representerade. Eleven är bortplockad från hela detta kapitel men finns med i bilagorna.

:

(Figur 2, De som föreslagit instrument och de som inte föreslagit instrument i de olika instrumentgrupperna)

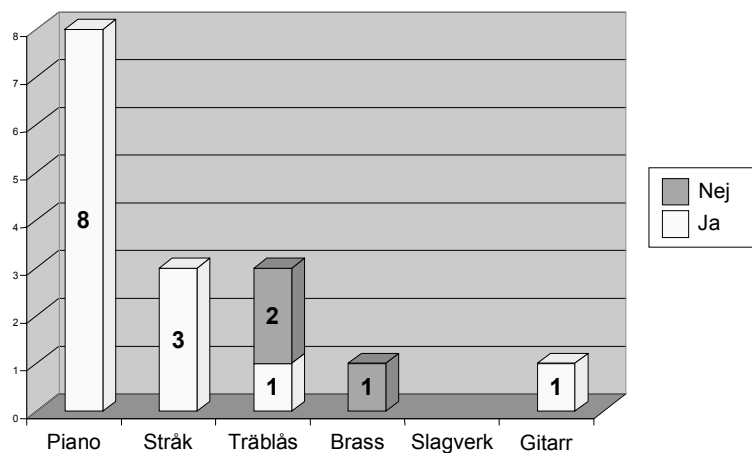
Vi ser av siffrorna att många föräldrar som föreslår ett instrument föreslår just piano. Tittar man vidare på frågan: **”Varför föreslog du/ni instrumentet?”**, ser man att orsakerna till detta verkar vara skiftande, men flera anger som en direkt eller indirekt orsak att de hade piano hemma. Tre föräldrar svarar också att de tycker att piano är ett bra instrument att börja med. Varför de tycker det vet vi inte.

”Är instrumentet ditt barns förstahandsval?”

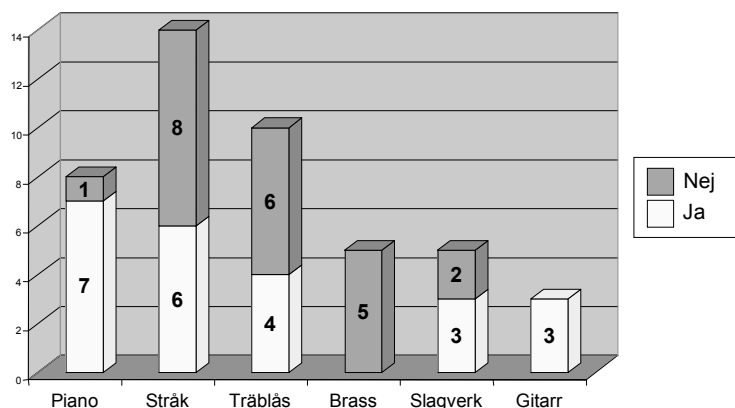
Bland dem som föreslagit instrument svarade alla föräldrar ja på frågan om barnet spelar sitt förstahandsval. Bland dem som inte föreslagit instrument svarade föräldrarna till sex barn att dessa inte spelar sitt förstahandsval. Tre av dem spelar tvåflöjt, en spelar trummor och två fiol. Vi har inte gjort något diagram över detta eftersom vi inte anser att frågan har någon större relevans för vår undersökning.

”Hade ni instrumentet hemma innan barnet började i musikskolan?”

Föräldrar som föreslagit instrument:

Föräldrar som inte föreslagit instrument:

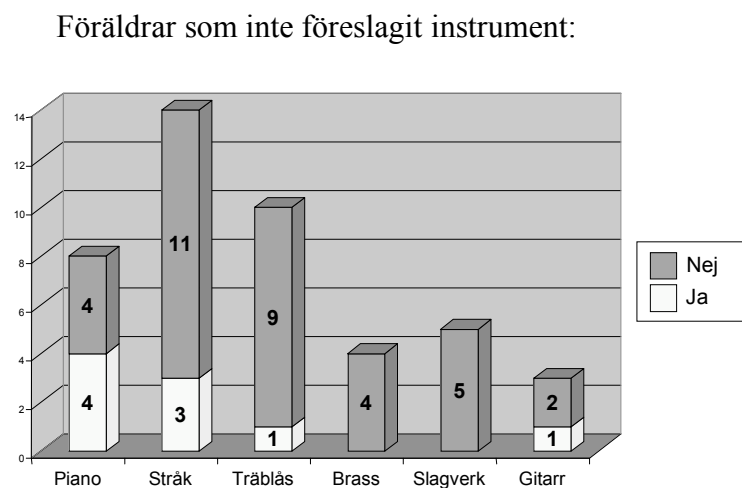
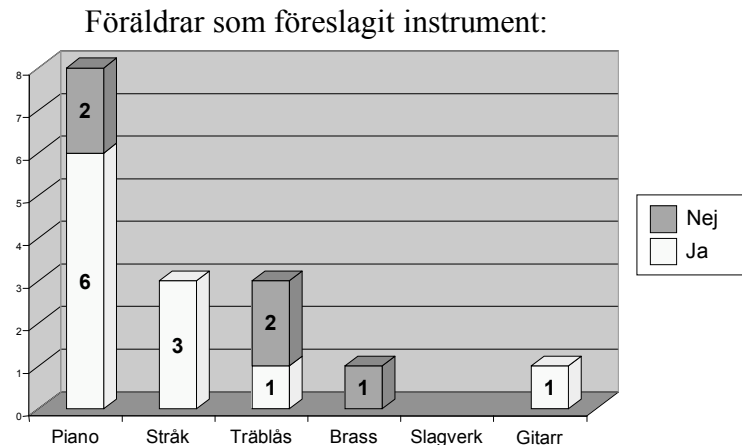
En likhet mellan de som föreslagit och de som inte föreslagit instrument, är att ingen bland brasseleverna i de båda grupperna hade instrumentet hemma innan de började i musikskolan. Det är den enda instrumentgruppen där så var fallet. Däremot ser vi att nästan alla som spelar piano och gitarr hade instrumenten i hemmet innan barnet började ta lektioner. Bland pianoeleverna kan detta tolkas som att föräldrar gärna väljer ett instrument som de har hemma åt sitt barn, vilket ju kan bero på flera olika orsaker. T.ex. smidigheten i att slippa hyra eller köpa ett annat instrument. Föräldern har ibland också förkunskaper på instrumentet, åtminstone i någon mån.

Bland gitarreleverna däremot kan man inte dra samma slutsats gällande föräldrarnas val av instrument som redan finns hemma, eftersom vi har så få intervjuade i gitarrgruppen och bara en av dem finns bland de föräldrar som föreslagit instrumentet. Gitarreleverna

med föräldrar som inte föreslagit instrumentet kan dock ha påverkats i sitt instrumentval av att gitarren fanns hemma.

Bland stråk, träblås och slagverk är fördelningen av svaren på ovanstående fråga jämnare än i de övriga instrumentgrupperna.

”Kan någon av er föräldrar spela något på instrumentet?”

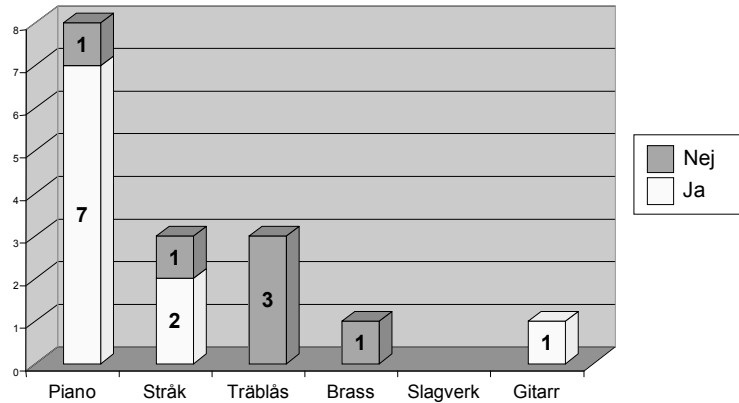
Av siffrorna ovan kan vi utläsa att fler av föräldrarna som föreslagit än av dem som inte föreslagit instrument, kan spela instrumentet som barnet spelar trots att de som föreslagit är färre i antal än de som inte föreslagit. Vi tolkar det som att föräldrar som föreslår ett instrument för sitt barn oftast kan hantera instrumentet själva. Bland dem som föreslagit instrumentet är det ju bara fem föräldrar som inte kan spela barnets instrument.

Bland dem som inte föreslagit instrument råder ungefär motsatt förhållande, d.v.s. de flesta föräldrarna spelar inte barnets instrument. Slutsatsen vi drar här är att elevens val

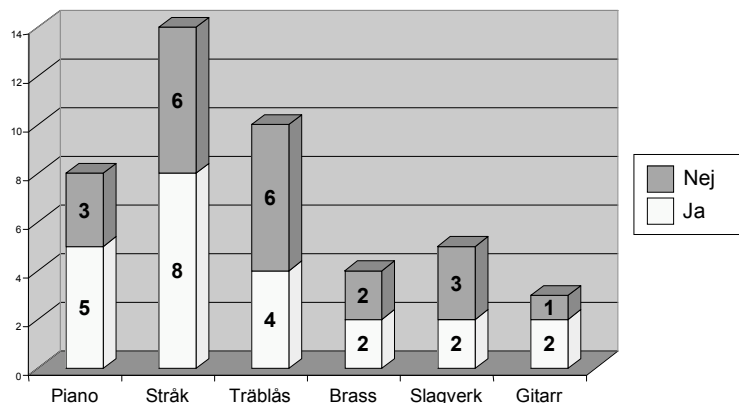
inte kan bero på att föräldern spelar samma instrument. Däremot vet vi inte om föräldern inspirerat sitt barn musikaliskt genom att spela ett annat instrument.

”Spelar någon av barnets släktingar, bekanta eller kompisar instrumentet?”

Föräldrar som föreslagit instrument:

Föräldrar som inte föreslagit instrument:

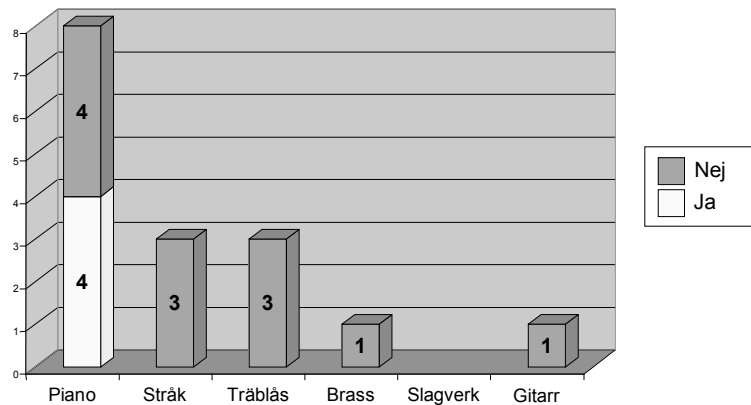
I detta resultat ser vi att oavsett om föräldern valt instrumentet eller inte, så finns det för de flesta elever någon i deras närhet som spelar just det. I denna fråga är skillnaderna mellan de som föreslagit och inte föreslagit instrument minimal, vilket som sagt inte är fallet i föregående fråga.

”Trodde du som förälder att du/ni måste kunna spela något på instrumentet för att ditt barn skulle kunna öva hemma?”

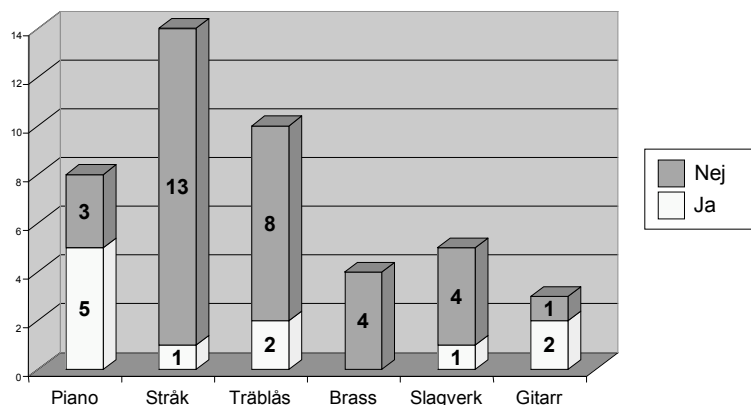
På denna fråga svarade endast en av alla tillfrågade föräldrar att han eller hon trodde det. Detta var en förälder som inte föreslagit instrumentet. Eleven spelar i detta fall piano. Tolkningen av detta är att nästan ingen förälder tror att han eller hon själv måste kunna spela, vilket föräldrarna naturligtvis heller inte behöver.

”Trodde du som förälder att du/ni måste äga instrumentet för att ditt barn skulle kunna spela det i musikskolan?”

Föräldrar som föreslagit instrument:

Föräldrar som inte föreslagit instrument:

Inom de musik- och kulturskoleenheter där vi gjort undersökningen är det olika regler för olika instrument. De flesta instrument går att hyra från musikskolan. Piano (eller synt), trummor och blockflöjt måste man däremot hålla med själv. I Nacka kan man heller inte hyra gitarr eller elgitarr, vilket man fr.o.m. i år kan göra från kulturskoleenheterna i Stockholm. När det gäller trummor kan man börja spela utan att ha ett trumset. Man får då öva hemma genom att t.ex. slå på kuddar. Detta enligt expeditionen i Nacka musikskola och Carina Sundin i Stockholms kulturskola.

Bland pianoelevorna fanns många föräldrar som inte visste att de var tvungna att ha instrumentet hemma, men alla utom en av dessa hade ändå piano hemma innan barnet började spela i musikskolan. Bland stråk och träblås fanns enstaka föräldrar som inte

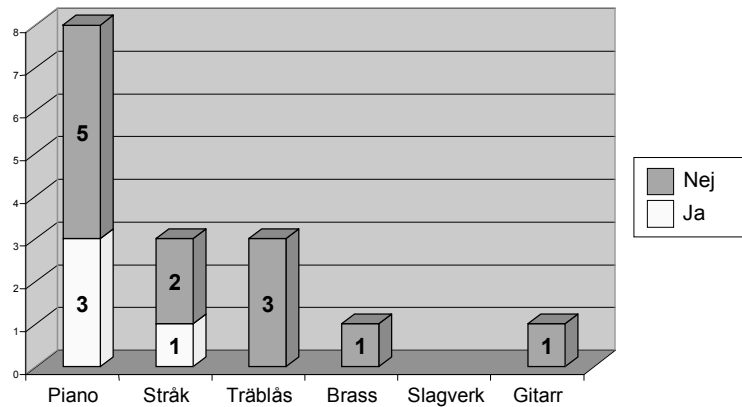
visste att instrumenten gick att hyra via musikskolan, men i brassgruppen hade alla kunskap om möjligheten att hyra.

Angående gitarristerna kan vi inte göra någon rättvis analys eftersom vi inte vet när de började spela, och därmed inte om det var möjligt att hyra gitarr då.

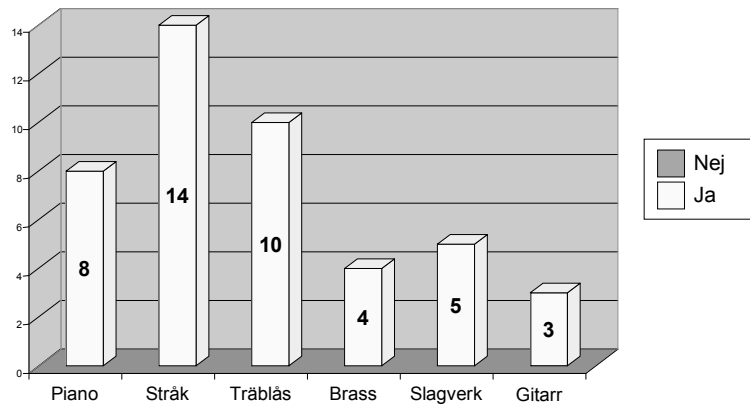
Vi tolkar dessa svar som att de flesta föräldrar vet vad som gäller angående instrumentuthyrning när de anmäler barnet till musikskolan. Med andra ord tror vi inte att så många föräldrar blir avskräckta från att välja, eller låta barnen välja, ett instrument som inte finns i hemmet.

”Har barnet själv kommit på att han/hon vill spela instrumentet?”

Föräldrar som föreslagit instrument:

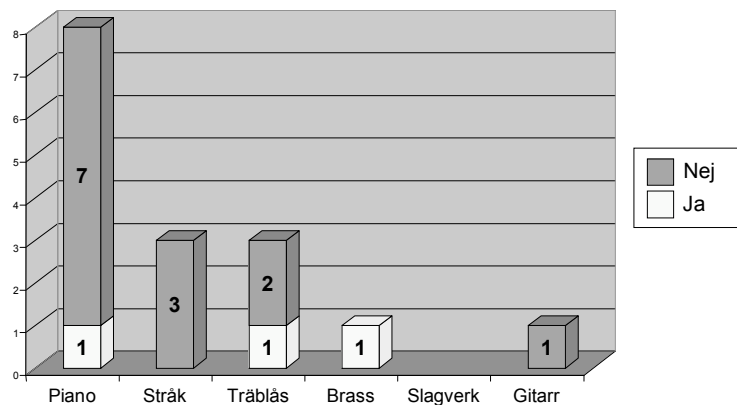
Föräldrar som inte föreslagit instrument:

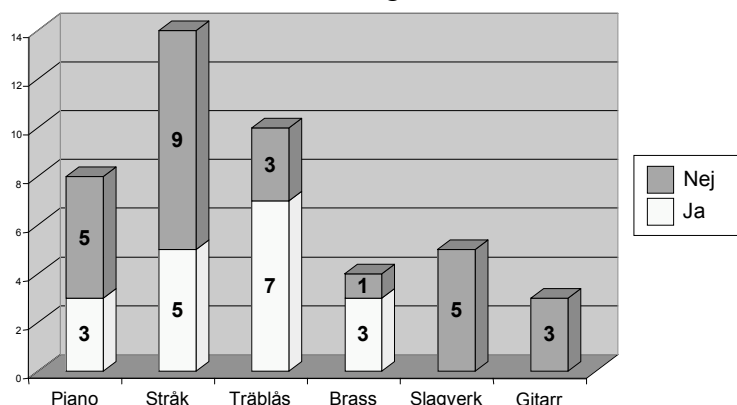
De som svarat nej på frågan om de föreslagit instrumentet, svarade som förväntat enhälligt ja på frågan om barnet själv kommit på att han eller hon vill spela. Bland dem som föreslagit instrument finns fem föräldrar som har svarat ja både på båda frågorna. Vad menar dessa fem egentligen med att de har valt instrumentet åt barnet samtidigt som barnet själv kommit på att det vill spela instrumentet? Vi tror att föräldern i dessa fall haft ett konkret förslag som utan invändning godtagits av barnet eller att barn och förälder i samråd kommit fram till vilket instrument som är lämpligt.

”Fastnade barnet för instrumentet på musikskolans prova-på-dag?”

Föräldrar som föreslagit instrument:

Föräldrar som inte föreslagit instrument:

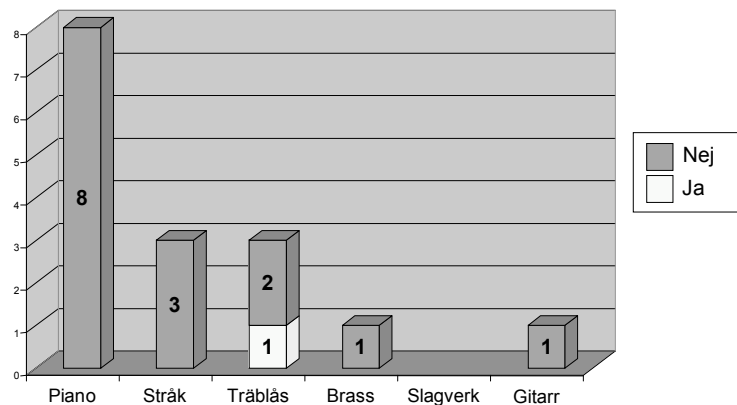

Kanske lite oväntat är det inte ens hälften av barnen till föräldrar som inte föreslagit instrument, som fastnat för instrumentet på en prova-på-dag. Detta tolkar vi som att prova-på-dagar har mindre betydelse för instrumentvalet än att t.ex. någon i barnets närhet spelar. Det bör ändå påpekas att prova-på-dagen ändå har stor inverkan, särskilt om man tittar på instrumentgrupper som brass och träblås.

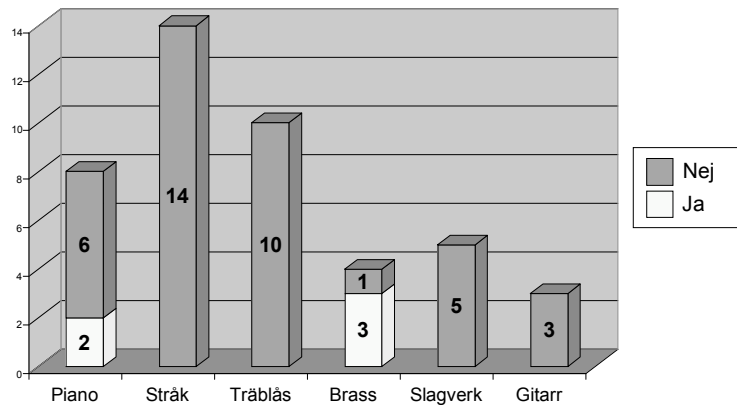
Något som inte var lika överraskande för oss var svaren från dem som föreslagit instrument, eftersom instrumentvalet där påverkades till så stor del av föräldern.

”Fastnade barnet för läraren på musikskolans prova-på-dag?”

Föräldrar som föreslagit instrument:

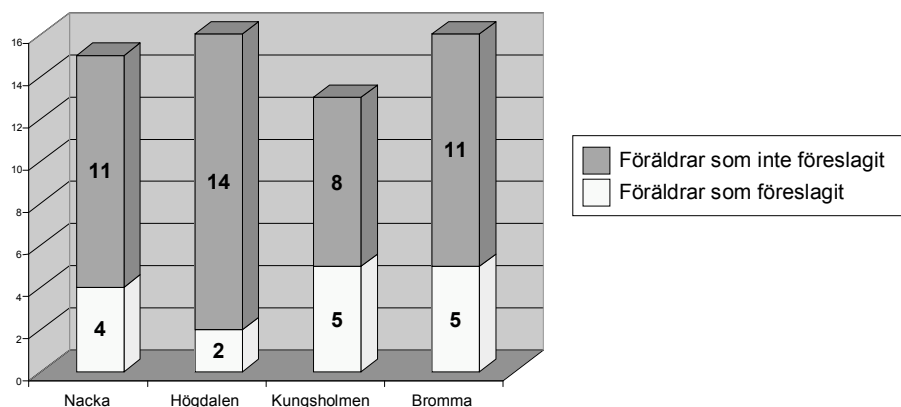

Föräldrar som inte föreslagit instrument:

Oavsett instrumentgrupp och om föräldern föreslagit instrument eller inte, verkar lärarens betydelse för instrumentvalet inte vara så stor. Vi tolkar självklart inte detta som att lärare inom musikskolan generellt sett inte är entusiasmerande. Däremot tror vi att det är lättare för ett barn att få en ögonblicklig relation till ett specifikt instrument än till en lärare.

Fördelning av föräldrar i de olika enheterna:

Detta är resultatet av frågan om i vilken musikskoleenhet barnet spelar, ställt mot antalet föräldrar som föreslagit respektive inte föreslagit instrument.

Någon drastisk tolkning av detta vill vi inte göra. Möjligen kan man fundera över hur den sociala situationen i de olika geografiska områdena påverkar resultatet.

”Vilken musik lyssnas det på i hemmet?”

En uppställning av vilken musik det lyssnas på hemma finns i bilaga 4. Där ser vi att det inte skiljer sig märkbart mellan de föräldrar som föreslagit och inte föreslagit instrument, när det gäller denna fråga.

”Eventuell övrig information”

Ett antal föräldrar lämnade ytterligare kommentarer till sina svar. Dessa finns i sin helhet i bilaga 3. Mönstret vi kan se i kommentarerna är att föräldrarna är genomgående positiva till att barnet spelar. Detta gäller inte bara själva musicerandet utan även de allmänbildande kunskaperna, t.ex. notläsning, och den sociala utvecklingen som föräldrarna anser att barnen får.

Några av kommentarerna visar på faktorer som haft betydelse för barnens instrumentval:

”Han bestämde sig för att spela trumpet efter att ha hört det i kyrkan under adventstid.”

”Det såg fräckt och svårt ut att spela det. (tvärflöjt)”

”Familjekonserter i konserthuset har varit positiva upplevelser.”

”Började spela cello i stråkklass men tyckte att cellon var för tung att bära och bytte till fiol.”

Alla barn tycker dock inte att ett stort och tungt instrument är till någon nackdel.

”Jag tror att hon vill spela cello för att instrumentet är stort. Hon är stolt över sin cello och bär den gärna på sin rygg.”

Diskussion

I denna uppsats har vår huvudfråga varit: Hur stor del har föräldrar i musikskoleelevers instrumentval. Det vi har läst i litteraturen och det vi har fått fram i vår undersökning, pekar mot att föräldrar har en relativt stor del i instrumentvalet, både direkt och indirekt. Av föräldrarna i vår undersökning svarade 27 procent att de föreslagit instrumentet för sitt barn medan 73 procent svarade att de inte hade gjort det.

Vi jämför detta med siffrorna från Härryda, Kungälv och Gislaved där elever svarat på frågan om vem som bestämde vilket instrument de skulle börja spela. 87 procent svarade att de själva valt instrumentet, 9 procent gjorde sitt val tillsammans med förälder eller någon annan och 4 procent menar att föräldrarna valt åt dem. Av flera orsaker finner vi det inte riktigt rättvist att jämföra vår undersökning med den från Härryda, Kungälv och Gislaved. Dels för att det var eleverna som svarade i den andra undersökningen, jämfört med föräldrarna i vår. Dels hade eleverna tre kategorier att välja bland när de svarade på frågan medan föräldrarna bara hade ja och nej som alternativ.

Eftersom svaren vi fick ofta inte var tydliga ja eller nej, fick vi tolka svaren för att få in dem i vår statistik. De föräldrar vi ansåg hade påverkat sitt barn till så stor del att det varit direkt avgörande för dennes val, placerades i gruppen med dem som svarat ja på frågan om de föreslagit instrumentet. Ett exempel på detta skulle kunna ha varit att barnet önskade få börja spela cello. Föräldern föreslog barnet att i stället spela fiol, som är lättare att bära med sig. Barnet samtyckte efter diskussion med föräldern.

I frågan om föräldern föreslagit instrumentet, valde vi just ordet ”föreslagit” p.g.a. att vi inte ser det lika värdeladdat som ”bestämt” eller ”valt”. Vi tror att föräldrar kan vara rädda att av intervjuaren anses som auktoritära och bestämmande över sina barn, och att det är lättare för en förälder att medge att han eller hon föreslagit ett instrument än att denne bestämt eller valt instrumentet åt sitt barn. Vi tror oss ha fått relativt ärliga svar, dock ibland svårtolkade. I dessa fall har spontana följdfrågor fått bana väg för placeringen av föräldern i grupperna som föreslagit respektive inte föreslagit instrument. Vi förutsätter att de allra flesta instrumentval föregås av en diskussion mellan förälder och barn och att frågan om vem som bestämmer instrument oftast inte har ett svart-vitt svar.

Vilka faktorer gör att ett barn över huvud taget väljer att spela ett instrument i musikskolan? Detta är en fråga som inte hamnat inom ramen för vår undersökning. Det vi ändå kan avläsa i våra resultat är att de flesta av barnen som spelar, oavsett om föräldrarna har föreslagit instrumentet eller inte, har någon i sin närhet som spelar samma instrument. Vi har dock inga uppgifter om, varken från litteratur eller från vår undersökning huruvida de som inte har det, har närstående som spelar andra instrument.

Både litteraturen (Gaal m.fl., 1982) och undersökningen visar att just piano verkar vara ett instrument som föräldrar gärna föreslår för sitt barn. Vi tror att det kan bero på att de föräldrar som har piano hemma säkert tycker att det är roligt om något barn vill spela på det, och att det är smidigare för dem själva att slippa hyra eller köpa ett annat instrument. Sex av åtta föräldrar till pianoelever bland dem som föreslagit instrumentet för sitt barn, spelar också piano själva. I de familjer där pianot finns hemma har barnets första bekantskap med instrumentet, enligt vad vi tror och enligt kommentarer på frågan

om varför föräldern föreslog instrumentet, oftast skett innan barnet börjat ta lektioner, genom att han eller hon själv klinkat på pianot som troligtvis har en synlig plats i hemmet. Det ligger sedan nära till hands för både förälder och barn att välja piano, eftersom barnet redan har en grundläggande uppfattning om just det instrumentet.

Om man tittar på vad föräldrarna säger under övrig information, oavsett grupperingar, ser man att det är många som tycker att det är ”socialt utvecklande” att spela ett instrument. Många har även uppmuntrat sitt barn att spela något och någon tycker att det hör till allmänbildningen att spela.

Vi tror att olika miljöer som barnet vistas i också kan ligga till grund för ett instrumentval. En förälder i undersökningen berättar att eleven brukar fira midsommar i Dalarna. Där har denne sett spelmannslag och på så vis blivit inspirerad att börja spela fiol. En annan berättar att eleven börjat spela cello i stråkklass.

Precis som Susan Hallam säger, har vi också i vår undersökning kunnat se flera olika faktorer som har betydelse för instrumentvalet. Vi har från flera föräldrar fått kommentarer som går i linje med hennes punkter: Intressen och entusiasm (*interests and enthusiasms*), Bekvämlighet och tillgänglighet, (*convenience and availability*)

Både Hallam och SMoK menar att familj och föräldrar har en stor del i barns instrumentval. I SMoKs gruppdiskussioner nämner de flesta barnen syskon och föräldrar i samband med valet av instrument. (SMoK, 2002, s.57) När Susan Hallam tar upp föräldrar som en faktor på sin lista över vad som påverkar instrumentvalet, menar hon bl.a. att tillgänglighet och bekvämlighet i högsta grad styr också föräldrarna. Hon säger att föräldrar också kan ha synpunkter på vilket instrument som barnet ska spela utifrån vilket instrument som eventuella syskon spelar. Föräldrarna vill ibland undvika onödiga jämförelser mellan barnen genom att låta dem spela olika instrument. Hallam menar också att de vuxna tenderar att ha en stereotyp bild av vilka instrument som passar för de olika könen. (Hallam, 1998, s.17-18)

Detta får oss att fundera över musikskolornas sätt att rekrytera nya elever. Med tanke på föräldrarnas stora påverkan, medvetet eller omedvetet, undrar vi om det finns någon strategi inom musikskolan för att få vara en del i de funderingar som föräldrar har om instrumentvalet. Hur ser strategin i så fall ut? Är prova-på-dagarna ett medel i denna? Ska och kan dessa i så fall utvecklas? Skulle man vinna något på att ha både en man och en kvinna som visar varje instrument, med tanke på könsidentifikationen? Skulle det leda till att instrument inte hamnar i ett feminint eller maskulint fack? Vi tror att både barn och föräldrar skulle få ett mer könsneutralt intryck av instrumenten med detta tillvägagångssätt. I många musikskolor är det säkert en praktisk omöjlighet p.g.a. att det bara finns en pedagog på vissa instrument.

Ska man plocka bort de instrument som har lång kö från prova-på-dagen? Eller blir det då som SMoK erfarit genom sina undersökningar, att försök att styra för att få musikalisk mångfald leder till minskat musicerande hos barn i allmänhet? (SMoK, 2002, s.60)

I de fall där föräldrar aktivt och medvetet påverkar barns instrumentval frågar vi oss: Vad får detta för konsekvenser för musiklivet i Sverige i det långa loppet? Positiva och/eller negativa? Kan det bli en likriktning av att föräldrar påverkar valet eller blir

likriktningen större om barnen helt och hållet väljer själva? Måste en likriktning vara negativ? Vilken inverkan har föräldrar på att barnet som börjat spela sedan fortsätter? Hur viktig är stöttning från familjen och annan omgivning? Detta är frågor som vi lämnar öppna för vidare forskning.

Referenser

Litteratur

Gaal, Zoltan; Keczan, George; Lorentzon, Anders & Samuelsson, Torbjörn (1982). *Varför slutar eleverna i musikskolan?* Musikvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet, C-uppsats.

Hallam, Susan (1998). *Instrumental teaching*. Oxford: Heinemann.

Lilliedahl, Jonathan (2007). *Föräldrars förväntningar på kommunal musik- och kulturskola*, Musikhögskolan, Örebro universitet, D-uppsats.

Sveriges musik- och kulturskoleråd (2002). *Musikalisk mångfald: en undersökning av ungdomars musicerande*.

Bilagor

Bilaga 1

Enkätfrågor till föräldrar

Fråga

- 1 I vilken musikskoleenhet spelar ditt barn?
- 2 Barnets ålder
- 3 Vilket instrument spelar ditt barn?
- 4 Är instrumentet ditt barns förstahandsval?
- 5 Hade ni instrumentet hemma innan barnet började i musikskolan?
- 6 Kan någon av er föräldrar spela något på instrumentet?
- 7 Spelar någon av barnets släktingar, bekanta eller kompisar instrumentet?
- 8 Har barnet själv kommit på att han/hon vill spela instrumentet?
- 9 Har någon av er föräldrar föreslagit instrumentet? Om ja, svara på nästa fråga.
- 10 Varför föreslog du/ni instrumentet?
- 11 Fastnade barnet för instrumentet på musikskolans prova-på-dag?
- 12 Fastnade barnet för läraren på musikskolans prova-på-dag?
- 13 Trodde du som förälder att du/ni måste kunna spela något på instrumentet för att ditt barn skulle kunna öva hemma?
- 14 Trodde du som förälder att du/ni måste äga instrumentet för att ditt barn skulle kunna spela det i musikskolan?
- 15 Vilken musik lyssnas det på i hemmet?
- 16 Eventuell övrig information.

Bilaga 2

sid 1(2)

Fråga 1	Fråga 3	Fråga 4	Fråga 5	Fråga 6	Fråga 7	Fråga 8	Fråga 9	Fråga 10	Fråga 11	Fråga 12	Fråga 13	Fråga 14	Fråga 15
Bromma	Cello	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Klassiskt Bluegrass Jazz
Bromma	Fiol	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Viktigt att spela instrument.	Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Bromma	Fiol	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Bromma	Fiol	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Jazz Klassiskt Pop Rock
Bromma	Fiol	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Spelat själv, tvingad av mina föräldrar och är glad för det idag.	Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Bromma	Oboe	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Rock Opera Pop Musikal
Bromma	Piano	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Har piano hemma.	Nej	Nej	Nej	Ja	RnB Soul Rock Punk Underhållning
Bromma	Piano	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Eleven stod och klinkade hemma. Nyttigt både psykiskt och fysiskt.	Nej	Nej	Nej	Nej	Hårdrock Klassiskt Pop
Bromma	Piano	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Ja	Ja	Ja	Nej	Allätare
Bromma	Piano	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Upptäckte intresset hos eleven då denne satt och spelade hemma.	Ja	Nej	Nej	Nej	Visor AOR Klassiskt
Bromma	Piano	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Klassiskt Rock Schlager
Bromma	Piano	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Ja	Nej	Nej	Allätare
Bromma	Saxofon	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Punk Disco Jazz
Bromma	Trummor	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Latinameri kansk musik Rock Ballader
Bromma	Trummor	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Pop Rock
Bromma	Tvärflöjt	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Klassiskt Folk- musik
Högdalen	Fiol	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Blandad, klassiskt
Högdalen	Fiol	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Högdalen	Fiol	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Allätare
Högdalen	Fiol	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Högdalen	Fiol	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Instrumentet spelas hemma av förälder.	Nej	Nej	Nej	Nej	Klassiskt
Högdalen	Gitarr	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Allätare
Högdalen	Gitarr	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Allätare
Högdalen	Piano	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Klassiskt, Jazz, Sång

Bilaga 2 sid 2(2)

Fråga 1	Fråga 3	Fråga 4	Fråga 5	Fråga 6	Fråga 7	Fråga 8	Fråga 9	Fråga 10	Fråga 11	Fråga 12	Fråga 13	Fråga 14	Fråga 15
Kungsholmen	Tvärflöjt	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Allätare
Kungsholmen	Blockflöjt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Kungsholmen	Fiol	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Schlager Opera
Kungsholmen	Gitarr	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Föräldern tyckte att instrumentet var tufft.	Nej	Nej	Nej	Nej	Populär- musik
Kungsholmen	Piano	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Eleven gillar instrumentet och mamma spelar det.	Nej	Nej	Nej	Nej	Jazz Blues Populär- musik
Kungsholmen	Piano	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Bra instrument att börja med. Bra för notläsning.	Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Kungsholmen	Piano	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Beatles
Kungsholmen	Piano	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Bra instrument att börja med, vackert, skulle vilja kunna spela själv.	Nej	Nej	Nej	Ja	Populär- musik, Filmmusik
Kungsholmen	Saxofon	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Bra att göra något annat än att bara vara hemma. Barnet tyckte att prova-på-dagen var jättekul.	Ja	Ja	Nej	Nej	Jazz Klassiskt Pop Rock
Kungsholmen	Trummor	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Klassiskt Pop
Kungsholmen	Trummor	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Kungsholmen	Valthorn	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Ja	Nej	Nej	Alternativ pop Country
Kungsholmen	Valthorn	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Ja	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Cello	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Cello	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Ja	Nej	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Cello	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare med betoning på sextiotals musik
Nacka	Fiol	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Fiol	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Fiol	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Gitarr	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Nej	Allätare
Nacka	Kornett	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej		Ja	Ja	Nej	Nej	Mest fiol och piano- musik
Nacka	Piano	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Allätare
Nacka	Piano	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej		Nej	Nej	Nej	Ja	Allätare med betoning på klassiskt
Nacka	Piano	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Vi hade instrumentet hemma.	Nej	Nej	Nej	Ja	Allätare
Nacka	Sång	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Naturligt val då eleven har en funktionsnedsättning på ena handen.	Ja	Ja	Nej	Nej	Pop Musikal Country

Bilaga 3

sid 1(2)

Enhet	Instrument	Grupptillhörighet Föräldrar som föreslagit instrument; Föräldrar som inte föreslagit	Eventuell övrig information
Bromma 4	Fiol	Föreslagit	Varje barn borde ha rättighet till att spela instrument. Föräldern ställer sig frågande till 9-årsgräns i Kulturskolan. Tycker att barn borde få börja tidigare.
Bromma 12	Fiol	Föreslagit	
Högdalen 7	Fiol	Föreslagit	
Kungsholmen 9	Gitarr	Föreslagit	
Bromma 10	Piano	Föreslagit	
Bromma 11	Piano	Föreslagit	
Bromma 15	Piano	Föreslagit	
Kungsholmen 8	Piano	Föreslagit	
Kungsholmen 10	Piano	Föreslagit	
Kungsholmen 11	Piano	Föreslagit	
Högdalen 8	Piano	Föreslagit	
Nacka 13	Piano	Föreslagit	
Kungsholmen 4	Saxofon	Föreslagit	
Nacka 2	Sång	Föreslagit	
Nacka 14	Trumpet	Föreslagit	
Nacka 7	Tvärflöjt	Föreslagit	
Nacka 9	Tvärflöjt	Föreslagit	
Kungsholmen 12	Blockflöjt	Inte föreslagit	Föräldern tycker att det är allmänbildande att kunna noter.
Bromma 1	Cello	Inte föreslagit	Föräldrarna spelar fiol.
Nacka 1	Cello	Inte föreslagit	Eleven har börjat spela instrumentet i stråkklass.
Nacka 5	Cello	Inte föreslagit	
Nacka 15	Cello	Inte föreslagit	Mamman tror att eleven vill spela cello för att instrumentet är stort. "Hon är stolt över sin cello och bär den gärna på sin rygg".
Bromma 3	Fiol	Inte föreslagit	Bra att det finns både ensemblespel och enskilda lektioner.
Bromma 16	Fiol	Inte föreslagit	Eleven firar sommar i Dalarna. Har sett spelmanslag.
Kungsholmen 3	Fiol	Inte föreslagit	Föräldern är positiv till att barnet får lära sig ett instrument.
Högdalen 1	Fiol	Inte föreslagit	Föräldern spelar cello, tre år äldre släkting spelar fiol, Ville spela gitarr i förstahand.
Högdalen 2	Fiol	Inte föreslagit	Familjekonserter i konserthuset har varit positiva upplevelser. Föräldern tror att barnet har blivit påverkad av musik hemifrån med inget som man kan peka på.
Högdalen 4	Fiol	Inte föreslagit	Äldre släktings engagemang för fiol har haft stor betydelse för elevens instrumentval i kombination med prova-på-dagen. Möjligheten till låneinstrument har varit avgörande.
Högdalen 5	Fiol	Inte föreslagit	Barnet tyckte att instrumentet lät väldigt vackert.

Bilaga 3

sid 2(2)

Nacka 3	Fiol	Inte föreslagit	Började spela cello i stråkklass men tyckte cellon var för tung att bära och bytte till fiol.
Nacka 4	Fiol	Inte föreslagit	Eleven hörde ofta farfar spela och föräldern har en teori om att barnet vill föra något slags arv vidare.
Nacka 6	Fiol	Inte föreslagit	
Högdalen 9	Gitarr	Inte föreslagit	Föräldern har inte bestämt instrument men uppmuntrat sitt barn att spela något.
Högdalen 10	Gitarr	Inte föreslagit	
Nacka 11	Gitarr	Inte föreslagit	Det är många som musicerar i elevens närhet, att spela något är mer eller mindre självklart.
Nacka 16	Kornett	Inte föreslagit	Föräldrarna försökte få sitt barn att spela fiol eller piano men det gick inte.
Bromma 6	Oboe	Inte föreslagit	
Bromma 8	Piano	Inte föreslagit	
Bromma 9	Piano	Inte föreslagit	Föräldern tycker att det sociala perspektivet med att spela instrument är positivt. Bidrar till personlig utveckling.
Bromma 13	Piano	Inte föreslagit	
Kungsholmen 13	Piano	Inte föreslagit	
Högdalen 3	Piano	Inte föreslagit	Barnet lyssnar på förälder som spelar mycket piano.
Högdalen 12	Piano	Inte föreslagit	
Nacka 10	Piano	Inte föreslagit	Uppmuntrad av farmor och farfar att spela.
Nacka 12	Piano	Inte föreslagit	
Bromma 7	Saxofon	Inte föreslagit	
Bromma 2	Trummor	Inte föreslagit	Kulturskolan behövs, fångar upp barn.
Bromma 14	Trummor	Inte föreslagit	
Kungsholmen 5	Trummor	Inte föreslagit	
Kungsholmen 7	Trummor	Inte föreslagit	Föräldern tycker att det är utvecklande att spela ett instrument.
Högdalen 11	Trummor	Inte föreslagit	Föräldern har inte bestämt instrument men uppmuntrat sitt barn att spela något.
Högdalen 6	Trumpet	Inte föreslagit	Eleven bestämde sig för att spela trumpet efter att ha hört det i kyrkan under adventstid.
Bromma 5	Tvärflöjt	Inte föreslagit	
Kungsholmen 2	Tvärflöjt	Inte föreslagit	
Högdalen 13	Tvärflöjt	Inte föreslagit	"Det såg fräckt och svårt ut att spela det", vilket hade en avgörande betydelse.
Högdalen 14	Tvärflöjt	Inte föreslagit	
Högdalen 15	Tvärflöjt	Inte föreslagit	Många andra instrument spelas i släkten, dock inte tvärflöjt.
Högdalen 16	Tvärflöjt	Inte föreslagit	
Nacka 8	Tvärflöjt	Inte föreslagit	
Kungsholmen 1	Valthorn	Inte föreslagit	Föräldern har själv spelat instrument i kulturskolan. Anser att den sociala utvecklingen gynnas.

Bilaga 4

Instrument	Grupptillhörighet	Musik det lyssnas på hemma	Instrument	Grupptillhörighet	Musik det lyssnas på hemma
Tvärflöjt	Föreslagit	Allätare	Saxofon	Inte föreslagit	Punk Disco Jazz
Tvärflöjt	Föreslagit	Allätare	Piano	Inte föreslagit	Klassiskt Rock Schlager
Trumpet	Föreslagit	Allätare	Piano	Inte föreslagit	Allätare
Sång	Föreslagit	Pop Musikal Country	Piano	Inte föreslagit	Allätare
Saxofon	Föreslagit	Jazz Klassiskt Pop Rock	Piano	Inte föreslagit	Beatles
Piano	Föreslagit	RnB Soul Rock Punk Underhållning	Piano	Inte föreslagit	Allätare
Piano	Föreslagit	Hårdrock Klassiskt Pop	Piano	Inte föreslagit	Klassiskt, jazz Sång
Piano	Föreslagit	Visor AOR Klassiskt	Piano	Inte föreslagit	Allätare
Piano	Föreslagit	Populärmusik, Filmmusik	Piano	Inte föreslagit	Allätare med betoning på klassiskt
Piano	Föreslagit	Jazz Blues Populärmusik	Oboe	Inte föreslagit	Rock Opera Pop Musikal
Piano	Föreslagit	Allätare	Kornett	Inte föreslagit	Mest fiol och pianomusik
Piano	Föreslagit	Allätare	Gitarr	Inte föreslagit	Allätare
Piano	Föreslagit	Allätare	Gitarr	Inte föreslagit	Allätare
Gitarr	Föreslagit	Populärmusik	Gitarr	Inte föreslagit	Allätare
Fiol	Föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Jazz Klassiskt Pop Rock
Fiol	Föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Fiol	Föreslagit	Klassiskt	Fiol	Inte föreslagit	Schlager Opera
Valthorn	Inte föreslagit	Alternativ pop Country	Fiol	Inte föreslagit	Blandad, klassiskt
Valthorn	Inte föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Klassiskt Folkmusik	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Allätare	Fiol	Inte föreslagit	Allätare
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Klassiskt	Cello	Inte föreslagit	Klassiskt Bluegrass Jazz
Tvärflöjt	Inte föreslagit	Allätare	Cello	Inte föreslagit	Allätare
Trumpet	Inte föreslagit	Allätare	Cello	Inte föreslagit	Allätare med betoning på sextiotals musik
Trummor	Inte föreslagit	Pop Rock	Cello	Inte föreslagit	Allätare
Trummor	Inte föreslagit	Latinamerikans musik Rock Ballader	Blockflöjt	Inte föreslagit	Allätare
Trummor	Inte föreslagit	Klassiskt Pop			